

# Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:  
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:  
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.  
Közlemények és előfizetések ide küldendők.  
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

## A főispáni székfoglaló és az ellenzék.

A csütörtökön végbement főispáni beiktatás ünnepélyes aktusának lefolyásáról alább találják olvasóink a részletes tudósítást és az elhangzott hivatalos nyilatkozatok ismertetését. E helyen csak a főispáni programbeszédhez akarunk fűzni egypár rövid refleksiót.

Mindenek előtt meg kell állapítanunk, hogy a beiktató közgyűlések legjelentősebb momentumai, a főispán programbeszédén kívül, azok a nyilatkozatok voltak, melyek az ellenzék szónokainak — a vármegyén Lovászy Mártonnak, a városnál Balogh Ernőnek — ajkairól elhangzottak. Komoly férfiaknak öntudatos és jól megfontolt nyilatkozatai azok, amelyek híven visszatükrözik a bácsmegyei és zombori közönség igen nagy részének gondolkodását, érzelem-világát, sérelmeit és intencióit egyaránt; amelyek tehát *szintén programszerű kijelentéseket, az ellenzék marsrutáját* foglalják magukban.

Félremagyarázások kikerülése végett, a gyöngébbek kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a két ellenzéki nyilatkozat között hasztalan keresnek ellentéteket az alatt az ürügy alatt, hogy Lovászy nyilatkozata formában és tartalomban enyhébb, mint a Balogh Ernőé. Mert ha így volna is, az nem jelenti a felfogások és érzelmek teljes összhangjának hiányát, hanem csak azt, hogy a vármegyénél kevésbé közvetlenül érezhető a sérelmek, mint a városnál, s így csak természetes, hogy a városi ellenzék szónoka élesebb hangot kénytelen használni. — Egyébként konstatáljuk, hogy Balogh Ernő nyilatkozatában egyetlen árnyalata sem volt az illojáltság vagy szubjektív szenvedélyességnek; amit mondott, az mind objektív igazságokon alapult és nem gravamen, nem is rekrimináció, hanem inkább intés és figyelmeztetés volt.

Ami már most a főispánt illeti, utalhatunk arra, hogy *kineveztetése alkalmából* tartózkodó álláspontot foglaltunk el. A második lépése most a *főispáni székfoglaló*. Itt már, amint alább kifejti, vannak mozzanatok, amelyek

a közönség szimpátiáját méltán fölkellették és az ellenzéknek a jóakarátú közeledést lehetővé teszik; amit az ellenzék már a városi közgyűlésen azzal fejezett ki, hogy a főispán személyének és némely kijelentéseinek éljenzéssel adózott.

Áttérve a főispáni székfoglaló beszédre, természetesnek találjuk, hogy az új főispán nyíltan hangoztatta a Lukács-kormány iránt táplált odaadó hűségét és ragaszkodását. Hiszen, ha nem így volna, nem is vállalhatta volna ezt a bizalmi állást. De az mégis föltűnt, hogy szinte tüntetőleg aláhúzta és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy azt a *módszert* is föltétlenül helyesli, melyet a Lukács-kormány a maga politikájának érvényesítése céljából alkalmaz. Tehát azonosítja magát a karhatalmi erőszakoskodással, a jogrend fölforgatásával és az alkotmányos jogok elkobzásával.

Lehet, hogy szíve szerint így érez a főispán úr; de az is lehet, hogy annak a tudatnak erkölcsi pressziója alatt beszélt így, hogy szavait egy csomó nagyságos és egy kegyelmes fül lesi, amelyeknek gazdái szives-örömeit denunciólnák őt odafönt, ha nem eléggé kielégítő nyilatkozatot tenne és nem eléggé brüszk módon vallaná a szolidaritást a hivatali felsőbbségével. Mind egy. Akár így, akár úgy, a száraz tény az, hogy *az erőszak és korrupció reud-szerével való teljes szolidaritás* nyersen és hangosan kiált ki a programbeszédből. Ez a tény megszabja az új főispánnal szemben *a politikai téren* az ellenzék magatartását, amely természetesen nem lehet más, mint *az alkut nem ismerő, elszánt és enyestelhetetlen harc*; amint azt az ellenzék szónokai — a vármegyeházánál Lovászy Márton, a városházánál pedig Balogh Ernő — energikus határozottsággal ki is jelentették.

Más lapra tartozik azonban a *közigazgatás és az autonom törvényhatósági élet* kérdése. Itt már az új főispán megszívlelésre méltó és az ellenzék által is készségesen honorált kijelentéseket tett; midőn ünnepélyesen ígerte,

hogy a közigazgatásba nem engedi behurcolni a pártpolitikát, pressziót nem gyakorol és nem tűr, a békés munkálkodás és a közjóra irányuló egyetértés helyreállítására törekszik, s őszinte jóakarattal mindent elkövet, hogy a vármegyét és a várost minden téren előre vigye a fejlődés és a haladás útján.

Lehet, hogy ez csak üres frázis és sablonos beszéd; s abban sem vagyunk bizonyosak, hogy az új főispán nem követi-e vakon az ő politikai ideáljának és gazdájának, Lukács Lászlónak erkölcstelen dogmáját, mely szerint *„a közönségnek tett ígéreteket nem szükséges megtartani.”* — Mindazonáltal nem akarunk elzárkózni a jobb vélemény elől. Hiszen végre is egy fiatal, ambíciózus férfiú áll előttünk, aki dicsőségét kereshetné abban, hogy a közigazgatási megtisztítása és a közönség jogos igényeinek kielégítése tekintetében nemes intenciók vezérelték.

Ha esetleg így volna, akkor őszinte jóakarattal ismételtén ajánljuk a figyelmébe az ellenzéki szónokoknak — Lovászy Mártonnak és Balogh Ernőnek — intő és figyelmeztető szavait.

Megtörténhetik ugyanis, hogy — amint Lovászy mondotta — purifikáló munkájában és jogtisztelő működésében súlyos nehézségekkel találkozik a — saját táborában. Megtörténhetik, hogy felülről, alulról és oldalba támadják. Ám, ha lesz benne annyi férfiaság, hogy adott ígérete mellett kemény derékkal megáll, akkor nyílt homlokkal, bátran szembeszállhat minden támadással és minden aknamunkával, mert a viszontagságokért kárpótlást nyújt neki a tiszta öntudaton kívül az a nagyrabecsülés és köztisztelet, mellyel a közönség az ő főispánságának emlékét kísérné. Ha pedig adott ígérete és programszerűleg vállalt kötelezettsége csak üres szólami, csak füst és pára, akkor el lehet rá készülni — amint Lovászy kilátásba helyezte — hogy *az ellenzék a legnagyobb eréllyel számon kéri tőle a megszegett szót.*

Különösen ajánljuk a főispánnak,

hogy komoly megfontolás tárgyává tegye azokat a szempontokat, amelyekhez Balogh Ernő, mint „conditio sine qua non”-hoz az ellenzék magatartását költötte. Hogy az emlékezetben maradjon, alább szószerint regisztráljuk Balogh Ernő nevezetes nyilatkozatát. S higgye el a főispán úr, hogy amit Balogh Ernő férfias nyíltsággal, magyaros őszinteséggel és öntudatos határozottsággal mondott, az az egész ellenzék szívéből volt mondva. Balogh Ernő kijelentésének minden szavával föltétlenül azonosítja magát az egész ellenzék, sőt a pártkereten kívül is a közélet minden tisztességes tényezője.

S higgye el a főispán úr, hogy ha sokan vannak ebben a vármegyében és városban *paraziták*, akik a párturalmi tobzódásban keresik a saját üdvüket; de nem kevésbé sokan vannak a *tisztességes elemek* is, akik mindenek fölött *jogrendet, törvényliszteleket, tiszta közigazgatást, a közügyek önzetlen kezelését* követelik. S ezekkel karöltve haladni, ezekkel egyetértésben *becsületos munkát* végezni olyan *erkölcsi dicsőség*, amely méltó bére egy ambiciózus ember közéleti pályafutásának, s amelyért küzdeni még akkor is érdemes, ha a küzdelem tövisekkel jár, s a zsarnokok és élősdiek ellenállását földidéz.

Bármiként legyen, a mi jelszavunk a közigazgatás és a közélet megtisztítására, s a közérdek önzetlen istápolására nézve a főispánnal szemben ez: *„Vele, ha lehet; nélküle és ellene, ha kell!”*

### A főispán beiktatása.

A szokott fényes pompával, hagyományos módon és programszerűleg folyt le legifjabb Szemző Istvánnak Bácsbodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispáni székébe való beiktatása. Volt díszes bevonulás, ünnepi istentisztelet a templomokban, zajos óváció a közgyűléseken, hízelgő szónoklat bőségesen, tisztelgők sokasága, magnum áldomás, pezsgőzés, vig muzsika, úgynevezett lelkes pohárköszöntő több a soknál, egyszóval minden, ami szem-szájnak kellemes. Csak éppen az őszinte örömben mutatkozott egy kis hiányosság. Egészben véve az ünneplés azt a benyomást teite reánk, hogy körülbelül annyi volt benne a konvencionális formáság, mint amennyi a képmutató farizeuskodás.

Az installáció előkészületei különben már napokkal előbb foglalkoztatták a vármegyei és városi rendezőseket. A háztulajdonosokat zászlók kitűzésére kérték föl, amit a bevonulás útvonalán meg is tettek. Diadalkapukat is állítottak fel. Berendelték a vármegyebeli tűzoltókat a menetben való részvétel végett és kivonultatták őket sorfalat állani is a vármegyeháza előtt stb.

#### A bevonulás.

Csütörtökön reggel 8 órakor érkezett Kerény felől az új főispán Zomborba, nagyszámú kísérettel. A vasútnál küldöttség élén Hauke

Imre polgármester fogadta. A főispán pár szíves szóval megköszönte a fogadtatást, aztán megindult a menet a vármegyeháza felé, a programszerűleg meghatározott sorrendben. *Csöndben* és rendben történt a bevonulás. Talán egy kicsit tulságos csöndben is. Az utca ugyanis sokkal néptelenebb volt, mint amilyen az ilyen alkalommal szokott lenni; a közönség nem mutatott valami nagy érdeklődést a parádé iránt. S akik megjelentek a látványosságon, azok is szinte fagyos közönnyel nézték a bevonulást, s az éljenzéssel és az úgynevezett lelkes tüntetéssel szembeszökően fukarkodtak. A közömbösség és a hűvös magatartás különben nem az ünnepeit főispán személyének szólt, hanem inkább a szomorú közállapotoknak a színtünetéje. A vármegye székházánál Scultéy Ferenc alispán üdvözölte a főispánt, aki rövid köszönettel válaszolt az üdvözlésre.

#### A templomokban.

Rövid pihenés után a főispán, a küldöttségek és a törvényhatósági bizottsági tagok, továbbá a tisztikarok kíséretében a r. k. plébánia templomba vonult, ahol hálaadó isteni tiszteletet tartottak a kaszinó dalárdaközreműködése mellett. A róm. kath. plébánia templomból a gör. kel. szerb templomba vonult a társaság, ahol a papság megáldotta az új főispánt.

#### Beiktatás a vármegyén.

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagjai nagy számmal gyülekeztek össze a beiktató közgyűlésre. Scultéy Ferenc alispán jóval 10 óra után nyitotta meg a közgyűlést; s fölolvastatván a főispán kinevezéséről szóló miniszteri leiratot, indítványozta, hogy ősi szokás szerint küldöttség hívja meg a főispánt az eskü letételére és a székfoglalóra,

A küldöttséggel nemsokára megjelent a főispán. Tájos éljenzés fogadta. Ezután Scultéy Ferenc alispán fölkeré a főispánt a hivatalos eskü letételére. Ami megtörténvén, a főispán e mondotta székfoglaló programbeszédét.

#### A főispán programja.

Nagy figyelem között olvasta föl a főispán eléggé tartalmas és avatott kézzel megírt programbeszédét. Igen szépen, mondhatni szónoki rutinnal olvasott; s meglátszott rajta, hogy minden szavának súlyát és jelentőségét kellően értékeli.

A sablonos bevezető szavak után áttért az országos politikára és sietett hangsúlyozni, hogy, mint a kormány exponense, teljes őszinteséggel és lelkes odaadással híve a mostani kormány politikájának. Megpróbálta ezt indokolni is, de csak általános frázisokkal és elkoptatott közhellyel tudott előhozakodni. Meg kell adni különben, hogy nem keitelt, hátsó ajtókat nem hagyott nyitva, hanem a legnagyobb határozottsággal tett hitvallást a kormánypolitika mellett. Sőt nem habozott igen kemény hangsúlyozással kijelenteni, hogy a kormánynak nemcsak politikáját helyesli, hanem azokat a módokat is, amelyeket politikájának érvényesítésére alkalmaz. Egész erejével azon lesz — úgymond — hogy a Lukácskormány politikájának mentől több hívet szerezzen. De — tette hozzá enyhítőül — e törekvésében nem a hatalom és presszió fegyvereivel, hanem a szeretettel, a felvilágosítás eszközeivel fog élni.

Midőn ilyen intenciókkal és ilyen eszközökkel óhajja kormányát támogatni — mondotta tovább — akkor abból önként következik, hogy tisztelni fogja az ellentétes politikai véleményt mindaddig, míg az az alkotmányt, a törvényes rendet és az állampolgári kötelességet nem veszélyezteti. Óvakodni fog a politikának a közigazgatásba való bevitelétől; örködni fog tehát a közigazgatás tisztaságán, s nemcsak ő maga lesz pártatlan és igazságos, hanem megköveteli a tisztikartól is, hogy ebben a szellemben járjon el. Mindent elkövet, hogy a lakosság ő benne és általa ne az államhatalom súlyát, hanem a szeretetnek melegét érezze.

Tevékeny részt kér magának minden kulturális, gazdasági, jótékonyági mozgalomból, s a lakosság közgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeit elő fogja mozdítani, s ahol államsegélyre lesz szükség, annak kieszközölése végett minden befolyását latba veti a kormánynál. Szóval a vármegyének összes érdekeit a szívében fogja viselni, s bizalommal fordulhat hozzá mindenki, akinek kívánni vagy kénytelen van. Ez alapon szímpatiát kér a vár-

megye közönségétől. Főispáni székét azzal a kijelentéssel foglalja el, hogy működésében jelszava lesz: *Isten, Király, Haza!*

A beszédet rajosan megélték és megtapsolták. Azután Szabovyevits Dusán vármegyei főjegyző mondott egy, frázisokkal és szövirágokkal ékes üdvözlő beszédet a vármegyei tisztikar nevében. A törvényhatósági bizottság többsége részéről pedig a „hivatásos hajbókoló”, Evetovits János szólott hosszasan. Mint a *Vojnits-kamarilla* tagja, nem állhatta meg, hogy szép hegedűszóban föl ne hánytorgassa, hogy a főispán mögött nem áll olyan mult, amellyel elődjei dicsekedhettek, „hanem azért Cézár becsületes ember,“ azaz-hogy a főispán a többséggel összeforrt harcos, s mint ilyen, üdvözli őt.

Ezután általános érdeklődés között Lovász Márton orsz. képviselő állott fel és conciliáns hangon, de azért erélyes beszédben, amelyre ráillik az a mondás, hogy: „svaviterin modo, fortiter in re,“ jelezte az ellenzék álláspontját a főispánnal szemben. Nem akar — úgymond — az ünneplés hangulatba disszonanciát kelteni, azért nem követi a főispánt a politikai fejtegetések terén, ahol áthidalhatlan ellentétek vannak a főispán és az ellenzék között. Meggyőződése szerint a főispáni állás nem politikai agitációra, hanem arra való, hogy az autonóm közigazgatás gyors, helyes menetét erős kézzel ellenőrizze és örökösök, hogy az autonomia ne tagolódjék partikulárizmussá. Sajnálattal láttuk eddig, hogy a főispáni állás nem is a nagypolitikai, hanem a kicsinyes pártpolitikai tendenciáknak a szolgálatába állított. Ezért jól esett hallani a főispánnak azt a kijelentését, hogy a politikát a közigazgatásba belevinni nem engedi és hogy a maga politikai nézeteit nem presszióval, nem hatalmi eszközökkel, hanem a kapacitáció eszközeivel fogja terjeszteni. Az ellenzék ezeket a kijelentéseket tudomásul veszi és szükség esetén számon fogja kérni. Figyelmezteti a főispánt, hogy ha, mint férfi, a szavának ura fog lenni és a pártatlanságot a vármegye kormányzatában meg akarja óvni, igen könnyen meg lehet, hogy vagy felülről, vagy alulról vagy oldalról kísértéseknek és támadásoknak lesz kitéve; férfias bátorságra és erélyre lesz tehát szüksége, hogy elhárítsa magáról azokat a törekvéseket, amelyek őt a pártpolitika szolgálatába akarják állítani. Ha a főispán megtartja a programjában hangoztatott ígéreteket, akkor az ellenzék, amely mindig harcra kész, működése elé akadályokat nem fog gördíteni és nem az ellenzéken fog mulni, hogy a rendkívül feszült politikai viszonyok és ellentétek pusztításai a vármegye közéletét megkímélik.

Nagy éljenzéssel és tapsal kísérték Lovász beszédét. Majd elfogadták Zákó Milán indítványát, hogy a vármegye az elhangzott összes beszédeket jegyzőkönyvében örökítse meg.

Ezzel a közgyűlés véget ért és a főispán, nagy kísérettel átment Zombor sz. kir. város közházába, hogy székfoglalóját ott is megtartsa.

#### A városnál.

Zombor sz. kir. törvényhatósági bizottságának közgyűlését Hauke Imre polgármester nyitotta meg és indítványozta, hogy a bevett szokás szerint küldöttség hívja meg a főispánt az eskütételre. A küldöttség tagjai közé Balogh Ernő nevét is szíves volt fölvenni, minden valószínűség szerint azzal a hátsó gondolattal, hogy eldicsekedhessenek majd az országos lapokban, hogy a Lukács kormány exponensének ünneplésében aktív részt vesz a függetlenségi párt egyik kiváló vezérfőfia is. Balogh Ernő azonban nyomban fölállott és megköszönvén a megtisztelő megbízást, pártállására és az abból folyó morális szempontokra való hitatkozással elhárította azt magától.

Az érdekes incidens után utra kelt a küldöttség, s féltizenkét óra tájban érkezett vissza, a főispánnal együtt. A belépő főispán éljenzés fogadta és Hauke Imre polgármester intézett hozzá üdvözlő beszédet. Majd a hivatalos eskü letétele következett. S azután a főispán belekezdett székfoglaló beszédébe.

Ugyanazt a szöveget olvasta itt is föl, amit a vármegyén hallottunk. Eltérés csak a

speciális vonatkozásokról volt. Így például kijelentette, hogy az ismeretes városfejlesztési és beruházási programot egész erejével támogatni fogja. A városi rendőrség újjászervezését kilátásba helyezte. Igérte, hogy a vízvezeték és csatornázás létesítésére minden lehetőséget megtesz. Törekedni fog, hogy a vármegyei közkórházat Zomborban állítsák föl. Mindent elkövet, hogy a társadalmi és közéleti békét helyre állítsa, s a gyűlölködés kiküszöbölésével az összes erőket, a város érdekeinek előmozdítására, közös és egyetértő munkában egyesítse.

Zajos éljenzéssel fogadták a beszédnek ezt a részét, valamint azokat a fejtegetéseket is, melyek a közigazgatás megtisztítására, illetőleg a pártatlanság meghonosítására vonatkoztak. A beszéd ezen részei általános tetszést és szimpátiát arattak.

Dr. Alföldy Árpád helyettes polgármester a városi tisztikar nevében üdvözölte igen meleg hangon és formás beszédben a főispánt.

A törvényhatósági bizottság többségének nevében Konyovits Dávid mondott üdvözlőbeszédet. Köz helyesléssel találkozott az a kijelentése, hogy a város fejlesztés terén a főispán az egész törvényhatósági bizottságot, pártkülönbség nélkül, maga mellett fogja találni. Ezután azonban politikai fejtegetésekbe bocsátkozott; valóságos műelkesedéssel dicsőítette a 67-es politikát és biztosította a főispánt, hogy a törvényhatósági bizottság többsége lelkes odaadással, bizalommal és erélyesen támogatni fogja a mostani kormány politikája mellett kezdeményezendő minden akciójában. (A beszédnek ez a markáns politikai része élesen provokatív természetű volt az ellenzékkel szemben, amire mindjárt meg is kapta Konyovits a méltó választ Baloghy Ernő ajkairól.) Beszéde további részében azt fejtegette hosszasan Konyovits, hogy ő mindig hű fia volt a magyar államnak és szerb testvéreit is mindenkor a magyar hazához való hűségére, s a magyar honfitársakkal való testvéries összetartásra intette. Ez a furcsa fejtegetés azt a benyomást tette, hogy a szónok egy ki nem mondott és soha senki által nem hangoztatott vád ellen védekezik, amely vád talán csak az ő öntudatában él.

Most következett a napnak legkiemelkedőbb momentuma, melyet a félhivatalos sajtó, könnyen érthető okokból agyonhallgatni igyekezett. **Baloghy Ernő** volt országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt kiváló vezérfiája, emelkedett szólásra, hogy az ellenzék nevében reflektáljon az elhangzott beszédekre és különösen a főispáni programra. Egészen objektív modorban, de nagy szónoki erővel és a helyzethez illő energikus őszinteséggel, rendkívüli hatás mellett mondott el olyan igazságokat, amelyek bizonyára nyomokat hagynak úgy a közönségnek, mint a főispánnak emlékezetében. A nevezetes beszéd így hangzott:

Tisztelt Közgyűlés!

Mély sajnálatunkra, mi nem használhatjuk azon hangnemet, amelyben az előttem szóló tisztelt szónok urak szólottak. Bár mi ezt a tónust nem vesszük rossz néven, mert hozzá vagyunk ahhoz szokva minden főispáni installáció alkalmával egyformán. A mi álláspontunk, a mi megjelenésünk indoka — jóllehet ünneprontók egyáltalán nem leszünk — egészen más és mi nem jövünk se a béke

olajágával se az üdvözlések szóvirágaival. További harcra edzetten állunk készen és teljesíteni fogjuk ellenzéki kötelességeinket. (Éljenzés és taps.)

Attól a politikától, amelynek az új főispán úr az exponense, bennünket csakugyan egy egész tenger választ el. (Úgy van, úgy van! Zajos éljenzés az ellenzék részéről.)

Amíg a másik tábor *felfelé* és Ausztriával szemben való tökéletes szolgálkészséget és meghajlást képviseli, másrészt *lefelé* elzárkózik Magyarország demokratizálódásától, fél a munkája után élő dolgozó polgárságot munkatársul elfogadni és azt a politikát a legnagyobb erőszakkal iparkodik keresztülvinni és a kiváltságosok uralmát kényelmesebb eszközökkel tartja hatalma fenntartására: addig mi *lefelé* fel akarjuk emelni jognélküli polgártársaink tömegét, hogy ezen az egyedül képzelhető úton legyen erőnk felfelé, legyen erőnk hozzájutni — nem különös előnyökhöz — hanem azon életszervekhez, amelyeknek birtokában van ma már a legkisebb Balkán állam is. (Zajos tetszésnyilvánítások az ellenzék részéről.)

Mi, tisztelt közgyűlés, a mi elveink küzdelmében, nemcsak a tűzkeresztségen mentünk keresztül, hanem éreztük az ellenünk intézett leggyilkosabb fegyverek hatását. Kirtásunk előbb sikerülhet, mint az, hogy meghajoljunk, behódoljunk. — (Úgy van, úgy van! Az ellenzék részéről.)

A politikai téren alig lephet meg valami, mindenre fel- és elvagyunk készülve. — Természetes tehát, hogy mi a főispán úrnak ezen a téren *hajthatatlan* ellenfelei leszünk.

Van egy másik terrenum, — az, e teremben fontosabb, mint a politika — amelyen a főispán úrra fontos feladatok várnak. Ez a városi adminisztráció, a város és polgárainak számtalan életbevágó, halasztást nem tűrő ügye, amelyeket a meg nem álló napi élet felszínre vet. — Nekünk a megbízatásunk *első sorban* arra szól, hogy ezen ügyek vitelét ellenőrizzük.

Nehéz, felette nehéz egy főispánnak, aki, meg végre is *első sorban* politikai megbízott, magát a többi tárgyi és személyi kérdéseknél kömbösíteni az általa képviselt politikai irányzattól. Ott settenkedik ez mindenütt s a természetében rejlő okoknál fogva domináló szerepet, elsőséget kér magának. A politikus és adminisztratív főispán akként fonódik

egy másba, amiként a clair-obscur kép vonalai és színei elmosódnak.

Nem áztatjuk magunkat, és nem is előlegezhetünk bizalmat abban az irányban, hogy ez most egészen más-kép lesz, hiszen ehhez egy mélyreható átalakulás lenne szükséges. (Úgy van, úgy van! Az ellenzék részéről.)

De egyet azért nem tartunk lehetetlennek, kizártnak. A városi közéletben való barátságosabb együttműködést. Mert végre is *itt lent* a politikát a városi kérdésekkel, a polgárok érdekeivel, prosperálásával, kivánságaival egészen összekeverni, — nem feltétlenül szükséges.

És ha az új főispán úrnak nincsenek *autokratikus* hajlamai, nem áll a *sic volo sic jubeo* álláspontján, ha lesz elég ereje *máshonnan jövő autokratikus akarat előtt* — amellyel a vármegye és város közönsége igazán kis kivétellel, teljesen betelt, mondhatnám torkig van — *meg nem hunyázkodni*, hanem azzal szembe mer szállni (mert talán erre is szükség lesz), ha elhárítja magától a kuliszszák mögötti felelőtlen settenkedést, ha a főispán úr nem mindent a *pártpolitika* szemüvegén fog nézni és lesz érzéke a hizelgés táborán kívül az egyenes beszédet is meghallgatni, ha *jutalmazni* nem *csak* azért fog, mert valaki az ő politikai táborához tartozik és *sujtani* csak ott fog, ahol azt az igazság megkívánja, — ha tud valamit *javítani városunk sivár, beteg közéletén, poshadtt levegőjén, ha véget vet az üldözések és besugások rendszerének*, ha e is kézzel beleavatkozik sokszor már a könnyelműség határán túl levő városi gazdálkodásunkba; szóval ha nem úgy fog gondolkodni, hogy alatta csak a *második felvonás*, tehát az igazi bonyodalom következik, hanem úgy, hogy a függöny legördült: akkor igen tisztelt főispán úr a mi vihar-edzett, becsületes, részben kerges tenyerű, a nemzeti és demokratikus ideákat féltve őrző csoportunk elismerésére is számot tarthat, mert bennünk bár erős, de *lojális ellenzék*re fog találni itt a közgyűlés termében, amely ellenzék az *alkotó mankából* is ki fogja venni a maga részét.

A főispán úron — akinek a városi programot illetőleg tartalmas és helyenként poetikus székfoglalóját mi is élvezettel hallgattuk — van ezek után a sor; várjuk *cselekedeteit*, azután következünk mi. Ebben az értelemben vesszük tudomásul a főispáni kinevezést és ebben az értelemben kívánunk a főispán úrnak sze-

## Egy főzőutasítás!

Daragaluska-leves:

1/4 liter forró tejbe 3 evőkanálnyi darát keverünk, szintúgy egy galambtojás nagyságú darát vajjal; a darát kásával gőzöljük s kihűlni hagyjuk. Ezután egymásután 2 tojássárgát, egy kevés sót, citromsárgát vagy metélőhagymát, végül pedig két tojásfehérjéből vert habot és egy evőkanálnyi lisztet keverünk az előtöltésébe. Közben 1 1/2—1 3/4 liter forró vízben 6 db Maggi féle kockát oldunk fel, galuskát készítünk s azt a forró levesben kifőzzük.

Győződjék meg, kérem, hogy a húsleves, mely a



**MAGGI**-féle

kockából, 5 f. dbja

készült,

a házilag előállított levessel egyenrangú.



rencsét nem közönséges és nem kis vállalkozásához.

Lelkes éljenzés és taps zúgott fel a szép és erélyes beszéd után, amelyet a főispán nagy figyelemmel és szembeszökő komolysággal hallgatott.

Bruck Jenő indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy az elhangzott összes beszédeket jegyzőkönyvbe iktatja. Azután a főispán, megköszönvén a vendégek megjelenését, a közgyűlést berekesztette.

Itt említjük meg, hogy Baloghy Ernő beszéde alatt valami Maximovits István nevű mungó gúnyosan kacagott és belekiabált a beszédbe. Maguk a munkapárt komoly elemei megbotránkozással elítelték a brutális okvetlenkedést, amely alkalmas lett volna arra, hogy botrányos akkorddal végződjék az ünnepélyes aktus, ha az ellenzék meg nem őrizte volna higgadságát. De az ellenzék csak feltűnési viselkedéséből származó krakélerkedésnek ítélte az egész heccelődést, amelynek a feje fölött nyugodt ignorálással és öntudatos komolysággal kell eltekinteni.

#### A küldöttségek fogadása.

A városi közgyűlésből a főispán a vármegyeházához tért vissza, ahol a tisztelgő küldöttségeket fogadta. A fogadtatás a rendezőség ügytelensége miatt nagy zűrzavarral járt, s voltak küldöttségek, amelyeket nem is bocsátottak a főispán elé, ami méltó megbotránkozást keltett az illetők között.

#### A bankett.

Ósi szokás szerint magnum áldomás fejezte be az ünnepséget. A *Vadászkürt* és az *Elefánt* vendéglők éttermeiben sokan gyűltek össze a díszebédre. Természetesen fölköszöntőkben nem volt hiányosság, s a késő este vetett véget a nagy mulatságnak. — A kerényiek számára — ahonnét bejött a fél falú — a Harjung és a Lukács-féle vendéglőben terítették a főispán, aki a kerényieket a saját vendégeiként tekintette.

## HIREK.

**Főispáni program és főispáni cselekedet.** Egy kicsit furcsának tűnt fel és kellemtelen benyomást tett, hogy alig hangzott el az új főispán ajkairól a tetszetős ígélet, hogy a közigazgatásba nem viszi bele és nem engedi belevinni a politikát, s az autonóm törvényhatósági élet keretéből számúzi a pártoskodást, pár perc múlva már ezzel az ígélettel homlokegyenest ellenkező módon cselekedett, mintha csak vigasztalni akarta volna az elszonytyolódott mungókat: „Ne azt nézzétek, hogy mit mondok, hanem azt, hogy mit cselekszem.” Magában véve jelentéktelen a fölmerült incidens, de az adott helyzetben mégis figyelemreméltó. Az történt ugyanis, hogy amikor a beiktató közgyűlés végén a jegyzőkönyv hitelesítő bizottságot kiküldte a főispán, az ellenzék méltó meglepetésére egytől-egyig notorius mungót küldött ki, s még hírmondónak se vett be a bizottságba egy szál ellenzéki tagot se. Már pedig az ellenzéknek eminens joga megkövetelni azt, hogy minden törvényhatósági aktusnál, tehát a jegyzőkönyv hitelesítésénél is érvényesíthesse az *ellenőrzést*; amihez ezúttal annál inkább igényt formálhatott, mivel a beiktató közgyűlésen — eltekintve a tisztikartól — a munkapárt és az ellenzék egyenlő számban vett részt. Ha szőrszálhasogatás és malicia vezetne bennünket, könnyű volna az ellenzék föltűnő és méltánytalan mellőzését a főispán rovására írni; de mi tisztában vagyunk a helyzettel és jól tudjuk, hogy a főispán nem maga állította össze a hitelesítő bizottság listáját, hanem készen kapta azt a polgármestertől; s a kész listát nem is rostálhatta meg, mert még nem ismeri a törvényhatósági bizottság tagjait. Csak azért tesszük tehát szóvá az esetet, hogy figyelmeztessük a főispánt, nézzen körül, hogy milyen elemek

vannak a környezetében és legyen ovatos körülönösen a mefisztofeleszi tulajdonságokkal ékeskedő polgármesterrel szemben, aki, ime, még az első lépésnél is úgy manipulál, hogy gyűlöletessé tegye az új rezsimet és a főispánt lerántsa magához az elvadult pártoskodás mocsokos fertőjébe.

#### A rendőrség és a polgármester baklövésai.

A főispáni beiktatási ünnepély sokfejtű bölcs rendezősége a baklövéseknek egész tömeget követte el. Nem soroljuk föl mindnyáját, mert esetleg sértenők a főispán érzékenységét, aki pedig ártatlan ezekben a hibákban és mégis egyik-másik butaság és ügytelenség talán az ő rovására kacagtatná meg a közönséget. A bandérium dolgát azonban nem hallgathatjuk el, mert az azzal való fölsüléstől igazán olyan messze esik maga az ünnepelt főispán, mint Makó Jeruzsálemről. Tervbe volt ugyanis véve, hogy ősi szokás szerint, összes bandérium is szerepeljen a bevonulásnál. A terv könnyen kivihetőnek látszott, mert hiszen ha valahol, úgy a Bácskában bizonyára van sok szép ló és akad elég deli lovaslegény is. A szervezés gondjait a polgármester vette magára és egyik tisztviselőjét hat napra szabadságra, azzal a megbízással, hogy a szállásokon és a szomszéd községekben szedjen össze egy kompánia banderistát, jó ebédből, fél liter borból és két korona napidijból álló sallíriomért. A megbízott azonban nem tudott valamirevaló csapatot összehozni; mindössze 4—5 ágról szakadt fickóval számolt be a podesztának. Ez még nem lett volna hiba, mert a bandérium hiánya talán fel se tűnt volna a közönségnek. De az volt a baj, hogy Hauke úr mindenáron bandériumot akart és a fiaskó sem riasztotta vissza. Vigasztalta magát azzal a közmondással, hogy: „kinek milyen kalapja van, olyannal köszön.” Beállította tehát a menetbe azt a 4—5 síhedert, akik közül egyik-másik bocskorban, vagy talán fapapucsban lovagolt a girhes gebéjén, nagy megütközésére az utcai publikumnak, amely méltán azt hitte, hogy valami pihent eszű tréfacsináló komédiát csinál az ünnepi fölvonulásból. Senki se gondolt arra, hogy ezek a toprongyos ritterek tulajdonképpen a polgármester saját külön huszárjai. De a rendezőségnek mindenestre kötelessége lett volna ezt a paródiát megakadályozni. Az sem volt humor nélkül való dolog, hogy mikor a városi közgyűlés küldöttséget menesztett a főispánért, a polgármester figyelmeztetőleg rászólt a városatyákra: „Aztán kérem, ha majd ő méltósága belép a közgyűlési terembe, méltóztassanak *harsányan éljenzni!*” Hogy csakugyan éljenztek, az önként értendő dolog, hanem az is igaz, hogy maga a kolosszális butaságú „elnöki figyelmeztetés” a harsány éljenzésnél is harsányabb kacagást váltott ki a közönségből. Ime, mégis csak bebizonyult, amit már régen sejtettünk, hogy Hauke úr tájkára se járt annak a helynek, ahol az okos gondolatokat osztogatták; ellenben mestere a baklövéseknek, sokszor nagy gaudiumára a publikumnak, de mindenkor kárára a város jóhírnevének. Aki nem tud arabusul, az legalább ne beszéljen arabusul.

#### Mit keres Saul a próféták közötti?

A főispáni ünnepélyt rendező bizottság tagjai között feltűnést és visszatetszést keltett, hogy dr. Spitzer kerényi községi orvos ott lábatlanzkodott a rendező bizottságban és belekotnyeleskedett a rendezésbe. A Zomborban éppen nem szimpatikus főrfiu sem a vármegyénéi, sem a városnál nem tagja a törvényhatósági bizottságnak, sem a tisztikarnak; miféle jogcímen furakodott be tehát a rendezőségbe? A

dolog annyira bosszantotta a rendező bizottság egyik-másik tagját, hogy amiatt ketten, (az egyik mint halljuk, Konyovits Dávid volt,) el is távoztak a bizottság üléséről. Hát nem okosabb dolog lett volna inkább Saul úrnak tudtára adni valamiképpen, hogy — kívül tágasabb? Hiszen még nem vármegyei főorvos és a zomboriak — még a mungók is — bizonyára nem bánják, ha akkor látják, mikor a hátuk közepét.

**Bizantinizmus.** A vármegyei beiktató közgyűlésen — mint az arról szóló tudósításunk elmondja — Szabovlyevits Dusan vármegye főjegyző cífra frázisokban és olyan riktó szóvirágokkal dicsőítette az új főispánt, amelyek önkéntelenül az önképzőkori reminiscenciákat költötték fel a hallgatóságban. Ez magába véve még nem nagy baj; hiszen a bálványimádók olyan kultuszt űznek, amilyen nekik jól esik. De az talán már mégis sok egy kicsit a bizantinizmusból, hogy a főjegyző úr lelkesedő buzgalmában „*hódolattal*” üdvözölte a főispánt. Olyan okos ember, mint Szabovlyevits Dusan, tudhatná, hogy a „*hódolat*” csak az uralkodó fejedelmeknek és a szép asszonyoknak dukál; a főispánok pedig, ha kiskirályok is a maguk portáján, eddig mindnyájan beérték és bizonyára a bácskai főispán is beéri a lojális tisztelettel. — A bizantinizmusnak azonban még ordítóbb tanubizonyosságát szolgáltatja a félhivatalos *Bácska*, amely a beiktatási ünnepélyről írván, nekiszilajodott szertelenségében azt a nagy mondást kockáztatta meg, hogy: a Bácskában még nem volt olyan lelkes és örömteljes főispáni beiktatási ünnepély, mint ez a mostani. Valóban kíváncsiak vagyunk rá, hogy ha valamikor megint új főispánt kell installálni, a csúszómaszó hajbókolásnak miféle szótárából veszi majd tisztelt lapunk a hízogó szuperlatívuszokat? Minden valószínűség szerint ilyen formán fog zengedezni: „Mióta a világ áll, még ilyen áradozó lelkesedést és csapongó örömet nem látott Európa, Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália. Ha nem tud lelkesedni az öt világrész, jöjjön ide és itt megtanul.” . . . Hát azt hiszik a tisztelt urak, hogy az ilyen nevelésesen túltengő bizantinizmusnak felül a mostani főispán? Mi jobb véleménnyel vagyunk a jó fzléséről és föltételezzük, hogy ezeket az émyelgős szólásokat egyszerűen — fapénznek veszi.

**Beregi Oszkár előadása.** A zombori Szabad Lyceum Egyesület fölkérésére Beregi Oszkár, a budapesti Nemzeti Színház előkelő művésze és az Országos Színművészeti Akadémia tanára előadást tart vasárnap, febr. 9-én, d. u. 5 órakor, a városháza dísztermében.

**Csöd.** A zombori kir. törvényszék elrendelte a csödot Bogács Béla zombori kereskedő ellen. Tömeggondnok dr. Müller János ügyvéd.

**Hivatalos órák a törvényszéknél.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A mkir. Igazságügyminiszter úrnak 2700/910 I. M. sz. rendelete a hivatalos órákra nézve, melyet a bíróságok vezetőihez intézett, a következőképp szól: „A hivatalos órák köznapon 8 — órától 3 óráig, vasárnapon és ünnepnapon pedig 9 órától 12 óráig tartanak. Ha bármelyik kezelő hivatalban bármi okból kezelési vagy leirási hátrálék van, a törvényszék elnöke arra az időre, míg a hátrálék feldolgozva nincs, a hivatalos órákat az összes kezelő hivatalokban egy órával meghosszabbíthatja vagy a hivatalos órákat 1 órakor megszakítva, a hátralevő időt a délután későbbi folyamára osztíthatja be. Ha a kezelő hivatalokban sem kezelési sem leirási hátrálék nincs és a kezelő személyzet állandóan kitartó szorgalmat és példás ügybuzgalmat fejt ki, a törvényszék elnöke a hivatalos órák 7 órai tartamát egy óránál nem hosszabb idővel megrövidítheti.” A zombori kir. törvényszéki irodában a kezelési hátrálék nagyon ritka, mert mindenki a folyó napi munkát elvégzi, a leirási hátrálék pedig legfeljebb egy hétig tart, mire ismét a rendes ügyforgalom helyre áll. A hivatalos óra pedig 1912 évi december hó 1-től van felelme, habár a személyzet állandóan kiváló ügybuzgalmat fejt ki és sem kezelési, sem leirási hátrálék nincs, tehát a hivatalos órákat

napi hat órai munkaidőre le lehetne szállítani, pedig a személyzet napi 8 órát dolgozik. A helybeli járásbírósnál állandóan 6 órai a napi munka idő, és még nincs sem kezelési, sem leirási hátrálék. Ugyanezt a törvényszéknél is meg lehetne tenni, csak akarni kellene. Reméljük, hogy illetékes helyen ezt a jogos föl-szólalást méltányolni és a sérelmet orvosolni fogják.

**Bikavásár Gádon.** A Bácsbodrog megyei gazdasági egyesület a következő értesítést küldötte be hozzánk: Gádon f. hó 12-én szerdán reggel 8 órakor bikavásár lesz, amelyen mintegy 80 darab tenyész-bika lesz bemutatva. Ez alkalommal ottani gazdakörünk anyagi és erkölcsi támogatásával bírói díjazást rendezünk. Délben a gazdakörben társas ebéd. Jelentkezések Jung Jakab gazdaköri elnök címére f. hó 10-ig küldendők be. Felkérjük a piros-tarka szarvasmarha tenyésztés iránt érdeklődő összes tagjainkat szíveskedjenek a díjazáson megjelenve tapasztalataikat gyarapítani. Gádonnak a Bácskában a legfejlettebb szarvasmarhatenyésztése van.

**Muzeum.** A vármegyei történelmi társulat néprajzítára vasárnap, febr. 9-én d. u. 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

**Kipróbált főzötásítás. Kőménymagos leves.** Egy jó kanálnyi zsírból és két kanál lisztből sötétsárga rántást készítünk, egy kávékanálnyi kőménymagot adunk bele, néhányszor megkeverjük, Maggi-féle kockából készült húslével felelőre szűzzük, megsózzuk és felforraljuk. Átszűrve, pirított zsemlyeszemekre tálaljuk.

## Vidéki levelezés.

A bezdáni „Kath. Ifjúsági Egyesület február 1-én nagyszerűen sikerült műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett.

Ez alkalommal Géczy Istvánnak „Az Ördög mátkája” című 3 felvonásos népszínműve került előadásra.

E közhírré tétellel nem a szokásnak kívánunk hódolni, hanem afeletti örömünket akarjuk itt leszögezni, amit ez egyesület jól sikerült előadása lelkünkben ébresztett.

Jóleső érzés töltötte el egész bensőnket, amidőn függöny felhúzáskor láttuk az egyszerű polgárnép gyermekeit a színpadon. Meglepő volt az a nyugodtság, hű utánzása a természetesnek, melyet a nép gyermekei játékkal értek.

A népszínműben előforduló komikus részeket ép oly tökéletesen játszották, mint amilyen meghatóan a tragikus jeleneteket. A siker legalaposabb bizonyosága az a derült hangulat, amit a víg jelenetek a közönség lelkében fakasztottak; de a derűltég csakhamar sóhajokba, szomorú kedélyállapotba csapott át a drámai jelenetek következtével.

Az, hogy amikor a színpadon vígság uralkodott, a közönség is vígkedélyű volt és amikor szomorú, megható rész játszódtott a közönség is együttesen érezte azt a lelkinyomást, amit a műkedvelők idéztek elő kedves játékkal, bizonyítja legerősebben azon állításunkat, hogy a nép gyermekei igazán szép és eredményes vizsgát tettek ezen fellépésükkel.

Természetes és jól átgondolt játéka volt Flócz Jakabnak, Botár Márton kovácmester szerepében.

A szerelmében csalódott férj lelkifájdalmát meghatóan juttatta kifejezésre. — A mostoháját szerető Andor, Kiss Sándor által megjelöltve remekül sikerült.

A Baricza szerepe, Kedves Csörke fürge játékaival teljesen megfelelt a követelményeknek. — Anna, a mostohaanya szerepét Kedves Juliska játszotta. Játékával a hallgatóságot teljesen magával ragadta. — Nagy sikert ért el Varga Erzsike a Judit szerepben. Színpadi rátermettségéről tett tanúságot egész játéka alatt.

Dicséretet érdemel Tibor József, a Híros Firtos Están szerep személyesítője. Kitűnő székelgyéb alakjával, pattogó, örökké víg kedélyével, humoros beszédével megnyerte a közönség tetszését. Pál Miklós Ervác legény szerepét szintén hűen játszotta Turi József. A gyáva szerelme, aki nem mer érzelmeivel kirukkolni, nagyszerűen utánozta.

Kedves Katalin Sári szerepével, Kedves Erzsike első feleség szerepével szintén jól játszottak.

Dicséret illeti a többi szereplőket is, és pedig Szabó Terézt, Stulich Mihályt, Keller Istvánt, Kanizsai Jánost és Keszler Antalt. Továbbá jól játszottak Szulich Dávid és Becker Ferenc mint munkások.

Általában mondhatjuk, hogy az egész előadás oly kitűnő volt, hogy a közönség régen élvezett műkedvelőktől ilyen nagyszerűen sikerült színdarabot.

Nem mulaszthatjuk el köszönetünket nyilvánítani a kedves közönségnek sem, amiért oly nagy számmal megjelent az előadáson. Örvendünk, hogy megértették a Kath. Ifjúsági Egyesület nemescélját és lelkesen pártolják is. Megértették, hogy ez egyesület célja egy boldogabb, egy szebb és jobb jövő biztosítása a vallásos és hazafias érzelmek felébresztése által. Tapasztalják is, hogy a kath. Ifjúsági Egyesület nemcsak hangoztatja az alapszabályaiban kitűzött célját, hanem munkálkodik is a cél érdekében.

Ha a jövőben is megmarad ez a bizalom a Kath. Ifjúsági Egyesület irányában, úgy biztos lesz győzelmünk, tudniillik: tagjainkat minden jó — és nemessel ellátni és ezen jövével hazánk felvirágoztatását előmozdítani.

Az előadásra felülfizetni szíveskedtek: Nagyságos Meszner István úr 4 kor., Ifj. Csirszka Konrád 4 kor., Müller Mihály 1-80 kor., Kertész József 80 fillért, Máthisz Kálmán 80 fillért, Horváth Sándor 1 kor., Stulich István 1 kor., Ruff István 1 kor., Oberréiter Dezső 1 kor. Jankovics Mihály 80 fillér, Becker Ferenc 20 fillér, Keller József 40 fillér, Harjung Dávid 40 fillér, Pálinkás István 20 fillér, Farkas Mihály 20 fillér, Horváth István 20 fillér.

Felülfizetésükért ez úton fogadják hálás köszönetünket.

Ruff István  
egyesületi jegyző.

## IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonságok:

Corelli: Az örök élet . . . . . 3— K  
Knoblauch: A faun . . . . . 2—  
Lengyel: Roza néni . . . . . 3—

641/1913. szám.

Ferencz-csatorna részvénytársaság mérnöki hivatala.

## HIRDETÉMÉNY.

A Ferencz-csatorna részvénytársulat műtárgyainál 1913. évben eszközrendő fentartási munkálatokhoz szükséges fa és egyéb építési anyagok szállítására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok körülbelüli mennyisége a következő:

70 szál 16/35 cm. vastag fehérfenyő gömbszálfa	153.090 m <sup>3</sup>
17 szál 30/33 " " vörösfenyő " " " "	21.215 m <sup>3</sup>
20 drb 10/25 " " fehérfenyő palló 4.20—5.50 h.	2.195 m <sup>3</sup>
4 drb 15/15 " " 8.0 m. hosszú faragott fehérfenyő	0.720 m <sup>3</sup>
2 drb 14/18 " " 9.5 " " " " " "	0.597 m <sup>3</sup>
10 drb 21/21 " " 6.0 " " " " " "	2.640 m <sup>3</sup>
4 drb 26/28 " " 5.80 " " " " " "	1.690 m <sup>3</sup>
10 drb 32/36 " " 4.50 " " " " " "	5.184 m <sup>3</sup>

továbbá különböző méretű deszkák és lécek.

351 drb 8/30 cm. vastag 4.00—7.00 m. hosszú I. o. tölgyepalló	45.391 m <sup>3</sup>
56 drb 8/10—19/25 cm. vastag 4.25—10.50 m. h. I. o. tölgyepalló	6.650 m <sup>3</sup>
24 drb 5/30 cm. vastag 2.00—2.70 m. hosszú II. o. tölgyepalló	0.717 m <sup>3</sup>
416 drb 8/30 cm. vastag 3.00—3.80 m. hosszú II. o. tölgyepalló	30.811 m <sup>3</sup>
40 drb 12/30 cm. vastag 3.14 m. hosszú I. o. tölgyepalló	1.130 m <sup>3</sup>
83 drb 13/25—16/26 cm. vastag 0.90—3.00 m. h. I. o. far. tölgyger.	3.329 m <sup>3</sup>
1 szál 25 cm. vastag 3.50 m. hosszú tölgygömbszálfa	0.172 m <sup>3</sup>

2150 klgr. Carbolineum, 200 klgr. Odekoroleum.

1359 fm. Kátrány.

1190 fm. aszfaltlemez és egyéb építési anyagok.

Részletes szállítási feltételek és részletes anyagkimutatás alulírott nál megszerezhetők.

Ajánlattevő alulírott nál legkésőbb **1913. évi február hó 15.-éig** benyújtandó zárt írásbeli ajánlatukhoz a részvénytársulat budapesti főpénztáránál lefűzetett bánatpénzről szóló eiismervényüket mellékelni kötelesek.

Bánatpénz általános ajánlatnál 2000 korona, csak fenyőanyagra szóló ajánlatoknál 1000 korona és csak kemény fára szóló ajánlatoknál 1000 korona, készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyvecskében.

Ajánlatok ajánlattevők-re március hó 31.-éig kötelezők.

Sem utó, sem távirati ajánlatokat nem fogadok el.

Zombor, 1913. évi január hó 31.-én.

A mérnöki hivatal főnöke:

**Jolánka Vilmos,**

főmérnök.

Ruttkay: Az első és a második	2-50 K
Krudy: De Rouch kapitány csodálatos kal.	—40 "
Bíró: A Háború	—60 "
Balzac Chabert ezredes	—60 "
Garvay: Viziók	—20 "
Lagerlöf: Legenda	—40 "
Magyar minerva IV.	8— "
Vöröskeresztes ápolónők tanf. használt beteg ápolástan	1-40 "
Bochkor: Szakosztályi előadások	5.— "
Malonyai: A magyar népművészete IV kötet	24— "
Schoppf: Hivatásos gyámság	8— "
Handl: Az igazságügyi politika	2— "

41-100-74

## HIRDETÈSEK.

195/1913. végreh. szám.

### Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 547/3. számú végzése következtében dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd által képviselt Weigand János gádori lakos javára 136 korona s jár. erejéig 1913. évi január hó 16-án foganatosított végrehajtás útján lefoglalt és 1700 koronára becsült következő ingóságok u. m.: kukorica és sertések nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósnak 1913.-ik évi V. 90/1. számú végzése folytán 130 korona tökekövetelés, ennek 1912. évi november hó 18. napjától járó 5<sup>o</sup>/<sub>o</sub> kamatai, 1<sup>o</sup>/<sub>4</sub><sup>o</sup>/<sub>o</sub> váltódíj és eddig összesen 70 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Gádon, adós szállásán leendő eszközök 1913. évi február hó 24. napjának délután. 1<sup>o</sup>/<sub>2</sub> órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1913. február 5.-én.

**Styrum Mór,**  
kir. bir. végrehajtó.

703/1913. szám.

## Hirdetmény.

A „Ferencz-csatorna részvénytársulat” mérnöki hivatala ezennel közölni teszi, hogy a társulat tulajdonát képező újverbázi vízi és gőzerőre berendezett műalmot, valamint az Ószivác községhez tartozó kissztapári csak vízi erőre berendezett műalmot bérbe kívánja adni.

1. Az újverbázi műalom közvetlen a csatorna mellett fekszik, jóforgalmú közúttal, teljesen jó felszereléssel. A malom 7 járatú és pedig 4 henger és 3 kőjáratú és a vízüzemen kívül 120 lóerős, teljesen új gőzgéppel van felszerelve.

2. A kissztapári malom közvetlen a csatorna mellett, több nagy uradalom közelében van, jóforgalmú közúttal. A malom teljesen új és modern berendezése mellett 2 henger és 2 kőjáratra van berendezve.

A bérlet bármikor átvehető.

Minden közelebbi felvilágosítással a „Ferencz-csatorna r. t.” mérnöki hivatala szolgál, Zomborban, Flórián-utca 10. szám alatt.

Zombor, 1913. február hó 3.-án.

A mérnöki hivatal főnöke:

**Jolánka Vilmos s. k.,**  
főmérnök.

21-2-2

## Eladó szőlő és föld.

Egy fél kat. hold nemesített szőlő és 1590 ööl földterület a Ferenc-csatorna mellett, dr. Combos Ignác és Preszlurak szőlője közt, szabad kézből eladó.

Bővebbet **Nyemecz Nándor** magyar-szabó ületében, Trefort-utca 12. szám alatt.

10 10-7

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár”  
SZOND (Bácsbodrog megye).

# ELADÓ!

**Mindennemü**

# NÁDFONAT

olcsó áron eladó.

Eladó egy 100 ööl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 ööl hosszúságban is kapható,

**keményfából**

és bekátrányozott

= **kukoricagóré.** =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van **nádja eladó**, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett **megveszem**. Akinek pedig szüksége van **fedőnádra**, jutányos áron kaphatja nálam.

**MERKL JÁNOS,**

a szondi vasútállomás mellett,

az **Első Délmagyarországi Nádfonógyár**  
tulajdonosa.

38-50-30

## Megérkezett a világhírű tavaszi részvénytársor

à la **Salvator barna sör**

az **Első Magyar Részvény-Serfőződe Kőbánya**

**sörkülönlegessége.**

Az ország legkedveltebb idénysöre. Szaktekintélyek által legjobban ajánlva. Üdítőleg hat a szervezetre. Gyomor- és idegbajosoknak nélkülözhetlen ital.

Hordó- és palacksör főraktár:

**VIG és KATONA sörraktárában**

Telefonszám: 28.

**ZOMBOR.**

Telefonszám 28.

Erzsébet-körút 19. szám.

Kapható minden kávéházban, étteremben, jobb fűszer- és csemege-üzletben.

17-10-4

Villamos csengők, telefonok és villámhárítók szakszerű felszerelése.

## Uj villamos berendezési vállalat Zomborban.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy ideiglenesen a volt Weil-féle helyiségben,

**Zrinyi-utca 6. szám alatt,**

## mechanikai, optikai és villamos berendezési vállalatot

nyitottunk, melyet május hó 1-étől kezdve

**Kossuth Lajos-utca, Madam Paulin-féle helyiségbe**  
helyezünk át.

Raktáron tartunk mindenféle villamos berendezési cikkeket, izzóttesteket, csillárokat a legnagyobb választékban.

Elvállaljuk teljes épületek villamos berendezését a legolcsóbb árak és legmesszebbmenő jótállás mellett.

Főtörökvelem az leend, — amit Zomborban már 7 évi működésem is reményleni enged — hogy gyors és szakszerű munkával t. megrendelőink teljes megelégedését kiérdemeljük.

A n. é. közönség nagybecsű pártogását kérve, vagyunk  
kiváló tisztelettel:

Telefon: 214. sz.

**Hrabovszky István és Tsa,**

1-10-9

mechanikai, optikai és villamos berendezési vállalat.

Villamos vasalók, fűtőttestek, hajsütők, vízmelegítők, teaforók olcsó áron.

## Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

## PÉCSI TETTYE

**kristálytisza forrásvíz,**

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

**Gazdasszonyok és vendéglősök öröme**

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

**Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.**

Zombori képviselő:

**ARNOVLYEVICS DUSÁN** kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-73

Zombori főraktár:

**Makarits István** fűszerkereskedésében.